

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. Évesgyedre 1 ft 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.

Kiadásai csupán a kiadói hivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábos betűsor 5 kr. Helyeg minden beiktatásánál 30 kr.
Nyitólár garanciáért 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések
jutányosan eszámoltatnak. — Bel- és külföldi lapok számára
hirdetményeket elfogad Hay Károly hirdetmény-közvetítő
irodája Budapest, Nagykereszt-utca, 8. szám.

A lap azonnali részére a a nyitólárra vonatkozó minden
köszönetnyelv a szerkesztőhöz küldendő.

Kiadásai pénz, reklamátum, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Néhány szó közgyűlésünk előtt.

Nógrádmegyei törvényhatósági bizottságának üzi közgyűlése, mint azt már tisztelt olvasóink tudják, december hó 11-dik napján fog megtartatni.

A politikai állás, intelligencia és vagyoni nagyszámu képviselői szoktak ily alkalomkor a megye székhelyén összecserélni, — nem sajnálva időt és fáradságot.

A program, mely a zöld asztalnál elintőzésre vár, tagadhatlanul tartalmas és érdekes; de csak magunkat ámitanók azt hívén, hogy a megye jelen szervezetében a bizottsági közgyűlések sokkal többre hivatják, mint szavazatukkal sanctionálni, mit az állandó választmány és egyéb működő közegek előzőleg elhatároztak.

Vajjon nem volna-e tehát méltó, hogy annyi komoly férfi, annyi intelligens jó hazafi egybegyűlésének valamely más gyakorlati célja is tűzzön ki? És vajjon az a Nógrádmegye, mely már 1848 előtt jellegőjeül választá: „A közügyért”, valóban tenne is valami láthatót a közügyért.

Fel fognak olvasatni e közgyűlésen a „magyar gazdák országos értekezletének határozatai”; — vajjon nem elzomorító e, hogy ne mondjam elszégyenítő annak tudata, hogy az itt érintett nagyhorderejű határozatok Nógrádmegyét a legkésőbbi helyzetben találják, mennyiben „gazdasági egyesülete” — nincs!

Fel fog olvasatni és későbbi pártoló feliratban a képviselőház és kormány szívére köttetni azon más törvényhatósági körlevél is, mely az uzsora korlátozásáról szól. De vajjon ezzel — még ha a feliratnak kívánt hatása lesz és törvényhozási intézkedést fogna is

maga után vonni, — valóban segítve lesz-e csak némileg is a középbirtokosok, kis-iparosok és a tanulatlan földmives nép sorsán?

Kötlem!

A megszorult embert a mostani közgazdasági állapotok között semmiféle uzsora-törvény nem képes megóvni az elviselhetlen nagy kamatoktól, melyek aztán természetesen, hogy a legnagyobb igyekezet mellett is tönkre teszik.

Más gyakorlatibb módokról kell tehát gondoskodnunk, olyanokról, melyek közvetlen hatáskörünkbe esnek; vagyis magunknak kell segíteni magunkon, — ha akarjuk, hogy az isten is megsegítsen.

Ezen gyakorlati módok között első helyen áll összes vicinális utaink jó karba hozása; továbbá a megyei gazdasági egyesület megalakítása.

Az első illetőleg tagadhatlan, hogy míg a mellékutak a mostani állapotban maradnak, melyszerint azok a nyári hónapok kivéve ugyis teljeseen járhatlanok, — addig ha főutvonalaink még oly kintőnek volnának is, a termelő és adózó nép zöme nem kaphat erőre; mert ép akkor — midőn leginkább volna szüksége a könnyű és így olcsó közlekedési utakra: ősszel és tavasszal nem mozduhat; terményeit e miatt potom áron kell elveszítegetnie, s mire az új gazdasági év kezdetén szüksége van, drágán kénytelen megfizetni.

Olvastuk ugyan e lapokban, hogy a megyei inségi bizottság (sajnos, hogy ilyennek lenni kell!) 300,000 ft erejéig olcsó, vagy éppen kamat nélküli kölcsönt proponált kérni a kormánytól. Hogy nemcsak méltányos, de jogosult is e propositió; azt senki kétségbe

nem vonhatja; mert ilykép még egyrésről az állam alig érezhető terhelésével az ország egy tekintélyes adófizető közönségének lenno helyzetén tartamosan segítve; másrészt a momentán szükségnek is elégítetnek: a nép saját munkájával segíthető ki magát.

De ismerve az ország pénzügyi helyzetét, különösen a nagyhatalmi politika követelményeit, nem hiszük, hogy ily nagyobb kölcsönt, bár halaszthatlan hasznos befektetésekre is nyerni szerencsések leszünk; mert az ország számos megyéjében igényeltetik hasonló kölcsön, s kormányunk aligha fog kedvet és bátorságot érezni magában arra, hogy a különben is erős deficitű 1880-ki költségvetést 8 - 10 millió fedezhetlen kiadás többlettel szaporítsa. Ehhez normális állapotok kellenének, midőn a képviselőház minden pártjától bizton lehetne követelni oly állami kölcsön köthetőségét, mely a jövőre eloszló kamat és tőke-törlesztés fejében igazán segíthetne a jelen súlyos helyzetben.

Elő áll tehát azon kikerülhetlen eset, hogy ha segíteni akarunk bajainkon, a végotti első sorban is csak önmagunk erejére támaszkodjunk.

Megyebizottságunk tehát oly határozatot hozhatna, hogy az esetre, ha a fennebb érintett kormány-kölcsön meg nem adatnék, hogy az érintett kettős cél mégis elérhető legyen, a törvényhatóság, mint erkölcsi személy nyersen a belügyministoriumtól felhatalmazást 300,000 ft inségi kölcsön fölvételére. (Van már egy?)

Nem forog fenn szüksége annak, hogy ezen összeg mikénti gyors célra fordítását e helyen részletezzünk, s a kölcsön visszatérítésének igazságos módjaitat hogyan lennének megállapítandók? Az eszme és cél csupán az: gondoskodni a módokról, mily eszközökkel segíthetnénk magunk a magunk baján.

TÁRCZA.

Az én kedvesem.

Emlék.

Írta: Farkas Géza.

6. folytatás.

Természetes dolog, a házasságból mi sem lehetett egyelőre. Kálmán eleinte nem is szólt róla, s mikor később elő is merie hozni Mariának, az volt rá a felelet, hogy egy év kevés arra, hogy jól kisérhassa magát!

Sajtós nem is gondolta, hogy felette is fellegek tornyosulnak, gyászos fekete fellegek: zivatar lesz.

Egy napon korán reggel talpon volt a megye városa, senki sem tudott aludni. Az emberek felszöngözték egymást, beözörgtek egymásnak ablakán, s ha még akkor sem kérdőjelekedett senki, beemtek a házszobáikba, s jó reggelt sem mondva, összecsapott kézzel rákiáltottak az alvóra: „borzasztó és ez az ember aludni tud!”

— Mi az? mit akaraz? ocsúdott fel álmából a reggeli álmát alvó.

— Borzasztó! rettenetes!

— Mi az a rettenetes, hát ki vele, ne ijesszen! de már akkor a fél nadrágja meg fél csizmája fel volt rántva, míg egy öklével a szemét dörzsölgette s igyekezett megismeri azt, a ki neki azt az élvezetet szorította, hogy korán felkelhet.

— Iszonyatos gazság! Hát még nem tudod? Én mindjárt mondtam, hogy ez lesz a vége. Híjába, a ludtollból nem kelnek aranyok!

— De hát nem ég?

— Jaj dehogyan nem! ...

— Hol?

— Hol? a te fejedben, ég a megye cassájában, meg a Svarcz Jakab puggylárisában, meg még sok más ember zsebében, — a főjegyző megszökött, sehol se találják.

— Bolond, mi közöm nekem a főjegyzőhöz, hagyj nekem békét, máskor meg kérlek kiméj meg látogatásidról.

A két ember ellenség lett. De még több lett jó barát, szövetesges érdeklő, hogy ha lehet egy erővel valamit még megmentsenek.

Nem sok volt ott a menteni való. A jótállók csak egy részét fedezték a kötelezettegeknek, a kiken aztán jól el is verték a port, Samu bácsinak is csak annyi időt engedtek, hogy a városban szállást keresethetett magának, ugy ki tudták mindeneiből.

Nagy csapás volt, igazán nagy csapás, ártatlanul, másnak bibájából, könnyelműségéből hontalanul, földfúróvá lenni; de azt Samu bácsi és Mariaka is magukhoz méltóan tudták elviselni. Samu bácsi egy szalmaszálat sem akart megmenteni, a mit ő a becsületére feltett. Mariaka meg egészen nem is ismerte az életet, a többiben meg bizott az istenben.

Sajtós Kálmán meg nem jelent többé a háznál. Tekintettel atyja szerencsétlen esetére, megtették szolgabírónak a nem sokára meg is nősült.

Samu bácsiék, névnapjaikat, jótétmenyeiket nyílt házukat, elfeledte a világ.

Nekem pedig Mariaka a legkedvesebb emlékem, gyűrűt ugyan és hajfűrtöt nem bírok tőle, hajfűrtöt a moly megenné, gyűrűt csóka elrabolná, én Mariakát birom egészen osztatlannal. Itt áll előttem, — három négyféle alakban — piros mint a róssa atyja nevespánján, halvány mint a lilium Ilona néni temetésén, s átszellemült mint egy alygal élte utolsó pillanatában; s én mint a frstő habozom, melyiket választanom ecsetem alá!

Alacsony kis házikó volt, a mit bérbevett Samu bácsi ott a temető-utczában, de oly otthonosan érezte magát, mintha mindig ott lakott volna, visszagondolt fiatal éveire s azt gondolta: tán akkor még így se volt.

Egyben mégis változott, s ez az volt, hogy az emberek most már mégis más mértékkel mérté.

Mariaka meg egészen elfoglalta magát a házi teendőkkel, eleinte cselédet sem akart tartani, de Samu bácsi nem egyezett bele.

A házat, melyet bizony elég elhagyott állapotban vettek át, rendező keze kis tündér lakká változtatta át. A renden, tisztaságon sok ember szeme megakadt. A szomszédok meg-meg álltak a ház előtt, lassan bele is mentek egyegy sorpenyőt, tálat, palacsintástól kölcsönözni. Szóval lassan egészen beledittek magukat új helyzetükbe.

Samu bátyám meg kisebb tittekekkel foglalkozott, vett és eladott, s egy pár ft csak maradt is. Min-

Biztos és jó közlekedési utak nélkül még egyetlen vidék sem nyert anyagi lendületet; ez tehát elodáztatlan, első szükséglet.

Korányainknak azonban ideje volna végre megalakítani a megyei gazdasági egyesületet is, vagy mennyiben a közös érdekek egyesülése mindig az egyének is nagyobb erőt kölcsönöz, a Hont és Nógrádmegyék mindenkor barátságos szomszédok voltak, tehát a gazdasági egyesület is a két megyére kihatólag volna talán megalapítandó „Nógrád-honti gazdas. egyesület” czímre állat.

Csak kezdeni kell s a kis magból rövid idő alatt terebélyes palma nőhet.

Hogy mily nagy lendületet adna ily egy-let működése összes gazdasági haladásunknak; azt bővebben fejtegetni szükségtelen; ez egy-let nyújthatna legtöbb tápot azon mozgalmaknak is, mely előbb-utóbb úgy az Ipoly szabályozását, mint az ipolyvölgyi vasutat is létre kell hogy hozza. Fiokegyletként pedig megalapíthatná a kormány által most mindenfelé annyira támogatott Nógrád és Hontban is helyén lévő „borászati társulatot.”

Mindenesetre tenni kell valamit, ha magunkon és a népen őszintén s komolyan kívánunk segíteni; például szolgáljon előttünk a francia nemzet, melynek egyik kitűnő állam férfia Jules Simon csak a napokban mondá, hogy a helyes útké birtokosát minden katasztrófa nélkül már maga az idő, maga az általános gazdasági mozgalom teszi tönkre,

Reményi Károly.

Kossuth könyve.

A templom ledőlt, az oszlop megmaradt; ősi idők emléke áll egyedül, magasra emelt fovel, épen, erősen, s az utókor, mely nem áldoz többé a régi oltárokon, bámulja az oszlop szépségét; ki reá feltökint, magát törpének érzi. Így áll Kossuth Lajos a magyar nemzet előtt, mint élő szobor, mint élő hitrege. Róla mesél az anya gyermekének, róla dalol a nép hősi románcot, őt veszi példának az ifjak hőszerelemé s az öregök, kik őt hallották, látták lelkesítő tüzzel a hamvadt szemekben, beszélnek, milyen volt a fiatal Kossuth szónoklása, magasztalja. S hányan vándorolva huncut jártai, olmennek messze földre s meglátogatják a remetét ki kormányzó vala, mind megbatva, mintha rendkívülit láttak, hallottak volna s Kossuth személynének fénsége varázslattól elbűvölve jönnek baba s beszélnek körben állva figyelő hallgatónak, hogy él Kossuth s még lelke ifjú, bár haja ősz, teste derék, bár lába lassú, szíve meleg, bár gondolata bors, s dicősege nő korával együtt.

Ilyen sokat járt fel s alá a városban, s megtörtént, hogy utaink nem egyszer kereszteltek egymást. En egész gyermeki bizalommal néztem föl, s ő szívesen viszonozta; búskomorságnak, mogorvaságnak nyoma se volt arcán. Olyan volt, mint a kis most kezd tisztán látni, de a fény nem őli meg látegeit.

Egyeszer — tán dolgom nem volt — a szokottnál lassabb lépéssel haladtam utamon, s elmerülve gondolatimba, nem figyeltem a járkelőkre.

Csak valaki élembé lép, s igen ismerős hangon megszólít.

— Tán haragszol is te fő?

Főlnék. Samu bácsi volt.

— Nem haragszol.

— No hát gyere hozzánk egy szóra.

— Szívesen.

De az egyből az az szó is lett. Mariaka a lelkem nagyon örült, az az ártatlan ügyetlenség, a mivel tett vett egyetmást, kellemes meglepetést árukt el.

Hangja kedves, de bátoratlan volt; nem tudta magával elhittetni, hogy én elfelejtettem Samu bácsi fölépését. Pedig mi lenne a világból, ha egymásnak meg nem bocsátanánk, hisz akkor én sem láthatam volna többé az én kedvesemet.

Egy szó mint száz, mi a régi jó barátok lettünk. S mint az előtt, úgy most is életem legszébb óráit Mariakám körébe töltém.

A tündér lak — mert hisz tündér lakott benne — nyíra állt előttem, nem volt óra, melyben küszöbét át nem léphettem volna. Mariakát sokszor egyedül találtam, s nem egy pástör óráit töltöttünk egymás közelében tanak nélkül. Azt hittem sokszor, hogy

Igen, mert Kossuth, ki a századdal együtt született, együtt élte át a magyar nemzetleje századot s annak történetében ő a legkiválóbb alak, ő képviseli Magyarországot. Ötven éves politikai múlt maradt mögötte s nem volt ám pusztá uézője a történetnek; a mi történt azt ő maga csinálta, jó részben ő csinálta. Nem ő törlötte el a jobbagyságot? Nem ő szüntette meg az ősiséget? A jogegyenlőséget ő hozta be. Az új alkotmányt népképviselőre ő hozta létre. A saját szabadságot ő szerezte. Az első honvédséget ő toborozta. Csatlákat vivott, nem mint hadvezér, de mint Magyarország választott kormányzója. Hírközlött Magyarországról Németországra és Oroszországra ellen egy-azerre a dicőseget hozott népére. Elbukott nagyon szerencsétlenül s vele nemzete is elbukott; ez rabságba, ő a számkivételbe. Mikor hontalan holgyott égő honvágygyal lelkében, népe mindenkor azt kérde, jón-e Kossuth? Ő felszabadítai akarja nemzetét s a nemzet őt tekintő szabadítóinak.

Végezte más volt, mint vágya s bivatása. Hazája szabad, de korcs nemzedék nem tud méltó lenni a szabadsághoz; ő pedig száműzött, de méltóságos, mert meggyőződését nem bocsátá áruba s erényét el nem adta.

Ma a világban oly klasszikus karakter é s nagy alak, mint Kossuth Lajos, alig van egy, s ha van, az egyetlen Garibaldi. De Garibaldi szerecsés, Kossuthban a tragikum felelőse van.

S ő tragikum nem kisebb, ha bevallja, hogy ki egy országon uralkodott, oly becsületes szegény, hogy hetvenéves évek korában kényeret keresni kénytelen aya és kezo munkájával!

Minden magyar ember magába száll, mikor olvassa, hogy Kossuth ezt írja.

És minden ember kalapot emel Kossuthnak.

És a kinek van megtakarított öt forintja, — Kossuth Lajos soha ajándékot el nem fogadott — az vegye meg Kossuth könyvét, aya és két keze munkáját. É s olvassa el, tanulhat belőle sokat, megtanulhatja belőle, hogy kell magyar embernek szeretni hazáját.

Bizonysára az emlékiratok, melyeket Kossuth tesz közzé, becses munkák lesznek. A magyar emigráció év-könyveinek lapjai azok, de közönséges tollal megírva, Ujra halmai, látni fogjuk e könyvben Kossuthot, élni, cselekedni. Maga fordul nemzetéhez, maga beszél, elbeszéli mit tett, mit gondolt s hogy történt és hogy viselték magukat mások. Emberek és dolgok általa esetelve visszavarázoltatnak a múltból a jelenbe, mintha mindaz, mi harmincz és husz és tíz év előtt történt, csak most esett volna meg, az imént. A magyar próza remeke nyújtatik a közönségnek; nem regény, de valóság és mégis szebb mintha regény volna. Kossuth pompás és mégis oly egyszerű és tiszta írálya egész nevezetében kiülnek. Már azon előszóban is, melyet munkájához írt, s melyet most tett közzé.

Ex előszó legpraegnansabb része az ellentét Kossuth Lajos és Deák Ferencz közt, a Kossuth és a Deák politikája közt s hogy melyiknek volt igaza, Kossuth nem hivatkozik a jelen nyomorult viszonyokra, melyeknek bizony nem Deák Ferencz az oka, hanem egy magasabb bírora, mely itél mindkettő és a nemzet felett — a történelemre.

Álmodom s csak Mariaka ajkairól néha önkénytelenül el-el hallasz sobaj tudatta velem a valóságot.

Mért sobajlott? Horá gondolt? nem mondta meg. Minek mondta volna, nem értettem volna!

Ámde annál jobban értem most! Érttem, hogy e földön minden csak hiúság s hogy az égbe kell szök-nünk. Oda, hol örök béke és boldogság hajléka várakozik reánk! Földi háznak hajléka elbomol, de van háznak, istenről épített, örök! Es te o hajléknak a lakosa lettél. Menyivel szebb lehet most az ég!

Volt idő, ép az imént mondott volt az, mikor azt hittem, hogy a föld is egy darabja az égnek, hogy az égnek boldogsága is leszálhat ez árnyék világba.

Nem tudom, megcsott-e máson? meglelte-e menny-orzágrát vágyaiban, szerelmében, legalább én úgy tapasztaltam, hogy „halála előtt ne mondj senkit boldognak.” Az az öröm csak múló hab a mi a napsugárban fűdik, az a boldogság csak csalfa szivárvány, melyet egy kis ködfátyol elborít. Minden élvezetemben, minden örömembe oda vegyül egy kis csöpp, az a gondolat: mindeu csak hiúság.

Akkor tájban legalább nagyon rossz idők jártak, ködös, borongós rossz idők, nagy gondok, kis kilátások.

Mind a mellett nekem csak ment mégis a dolgom, s kezdtem gondolkodni, nem e bir valami nagyobb jelentőséggel Samu bátyám barátsága.

Mariakától bolmi nyilatkozatokra vagy mollesleges jelekre, elejtett szavakra sibre szükségem nem volt, hiszen egy hittem. Láttam, s bizonyos voltam benne, miut az egyszeregyben, szóval tudtam, a mit tudtam.

Mit fog itélai a történelem, nem tudjuk: igazat fog e adni Deáknak, vagy igazságot fog szolgáltatni Kossuthnak, nem vitatjuk, egyet tudunk bizonyosan, hogy Kossuth honlunkról nem fogja letépni a babrt soba. E babérfa örökzöld lombokat hajt, mert gyökerei a nemzet szívében élnek.

(P. H.)

Ebeczky Emil nógrádi tanfelügyelőnek válaszul.

Megdöbbenve olvastam, a f. évi „Nógrádi Lapok” nov. 16 ki számában Ebeczky Emil tanfelügyelő azon ferdő és meggondolatlan állításait, melyeket a f. évi nov. 12 ki megyei közgazdasági gyűlés elcibe össze-halmazott. Megfoghatatlan valóban, hogy egy tanfel-ügyelő, kinek hivatala a népnevelés és ebből kifolyó igazság kiderítése össze vissza koholt világos törvényt és tényeket ferdítő állításaival egy morális testületet mystifikálni merészelt.

Ugyanis először is 1868. 38 t. cz. 57. §-a azt mondja, a növendékek erkölcsi oktatásáról az illető hitfelekezetek tartoznak gondoskodni. A tanfelügyelő ur azon tanügyi törvényt mystifikálja; ő ezen kötele-séget azon fölfogásánál fogva, hogy az illető lelkész a hitfelekezet képviselője, con amore reám hárítja, mely egymástól annyira távol van mint egy a négyezertől, négy ezer katolikus lévén helyben. Egyes egyén, habár az egyház kormányzásával megbízva az egy-bazai nem képviselik A t. tanfelügyelő azon megrög-zött bitben élni látszik, hogy a pap a hitközség kép-viselője. En 40 év előtt, nem a b-gyarmati kath. nép által választattam plébánosnak, hanem az illető kegy-urak által az egyházi főhatóságok presentáltattam, az érseki forum által investáltattam és az öregebb esperes által a plébánia jogába instelláltattam. A képviselő és mint a törvény nevezti: rector ecclesiae oly különbség van, mint az ég és a föld között.

Honorariumról is szó ejtetett e tárgyalás alkalmával, és valamint a honorarium egy minden emberi kegyelem nevét csak hírből ösmérem, polgári iskola, lang és apácák növeldejéből káplányom buzza a tisz-telet díjt. részemről az összes 4 ezerre rugó hírem 24 részétől 10 év óta még a papi törvényes illetőségemet sem kaptam meg, se nem követeltem.

Legvastagabb meggondolatlanságot árulja el a tanfelügyelő azon állítása, hogy én nem akarom tanítani a vallást, csodálom, hogy ezen abszurdumot mikép volt képes csak kiejteni is, jöjjön és járjon templomba; meghallja, hogy 40 évtől óta hogyan és mind buzgó-sággal tanítottam én a vallást. Talán sokat tanulhatna belőle. És ki is hallotta valaha, hogy egy egyházkeru-let 15 éves tanfelügyelője, esperesi főclemi tanoda igazgatója, 40 éves centrális plébános és megyei bizott-mányi tag, az állami elemi iskola gyermekeit tanítsa?

Ezen tisztesség inkább illetné tanfelügyelő urat ki az államtól fizetetik, én pedig saját erőmre támasz-kodva az államtól fizetve annak és az egyháznak min-den terheá ügyét viselem.

A mi a ministerialis rendeletet illeti, a kormány jól tudja, hogyjazz állam az egyházi tantervvel közvet-lenül nem rendelkezik, mert az egyháziak nem az

Vagy hát mi lett volna az, hogy máskülönbén többször gyöngédkedett a lelkem, néha napokat is beteg volt, de mikor én ott voltam, feledie gyöngédkedő állapotát, vig volt, tréfált, enyelegett . . .

Tehát csak azt kellett ki tudnom, vajjon Samu bácsi igazán megváltoztatta o nézetét; s mert már Sajtosyt vejeül nem bírhatta, mit szólna hozzá, ha én újra kérném az apaságot föle. Az az első kosár, az semmi, mint a német tartja, s tudom, hogy egy fiatal embert nyolcezszer kosaraztak ki, kilenczedszer odadták a leányt a boldog pár lett belőlük, s ehhez nem kellett több csak tizenhárom rövid esztendő. Itt kilencz kosár van számomra, siessünk, hogy legalább a tizenhárom évből egy pár levonódjon!

Samu bácsi azt mondta, hogy többet sose avat-kozik az ilyen dolgokba, Mariaka jó lány is, meg okos is, maga határozzon a szíve dolgában.

No most — gondolám — csak az esküvő napját kell megbeszélni, meg a többi mellékes dolgokat, a fő, hogy a másik szikla is, Samu bácsi, megrepedt.

De a nagy sziklatól alig láthatam, hogy megette meg egy Árk nyilik, szerény kis árkoska, egy ől bosszú, fel ől széles, még sem lépte át halandó soba!

Mariaka igen érzékeny természetű volt, a nagy megrázkódásoknak nem bírta elviselni, mint a liliomszál megtörik a fergeteg terhe alatt, úgy ő is megtört abban a fergetegben, mely élte utolsó szakában legeset elhajlott.

Atyjának jögtalan beavatkozása legszentebb sziv dolgába, a kőrelőzetlen kénszer, mely aul szabaddulni nem volt reménye, mert az a támpont, melynél némi vigaszt, enyhét is találhatott, kidőlt, s csak egy hideg sírkő jelöli és mondja a közömbös olvasónak, milyen jó

Állam szolgái, hanem adófizetők, állam polgárai, ebbeli rendeletek kibocsátása az egyházi főhatóság dolga, hová ez úgy fel is terjesztett.

Altalánosán véve tanfelügyelő úr mizantropikus észélyének köszönhető, hogy az állam elemi iskola kath. ifjúsága a hitoktatásból kiharadt, mert ume nyitva állának a város központján fekvő nemz. kath. iskolamint nyitványos intézetnek termel, melyek előtt az érintett ifjúság négyezer napjába el megy, a külvárosba fekvő állami iskolába, miért nem oroszai tehát hitoktatásra a tanodába?

Végteó habár legjobb akaratom mellett a hittant mind a 15 rendelkezésem alatt álló iskolában taníthatnám; a fentírtott okokon kívül ebben következendő teendőim által gátoltatom u. m. esperesi tanfelügyelői teendőim miatt és mert egész Nógrádon legterheesebb plébánia állomás a b. gyarmati. Ezenkívül a polgári megyei és katonai anyakönyv vezetése, az újonczok lajstromának elkészítése, a távol lévőeknek 90 ro rög keresztelő levelek kiadása, az iskola köteles tanoncok jegyzőkönyvi és anyakönyvi kivonata, a szegénységi és kórházi bizonyítványok látomositása, templom számadás, leltár elkészítése, 15 iskoláról szóló jelentés, vegyes házasságok és abból eredő gyermekek kimutatása. Az 5000-ro monó hívok leteni és lelki szolgálati ellátása, vállaimat szünet nélkül terhelik.

Ezeket kötelességemnek tartottam nyilványosságra hozni nem a tanfelügyelő úr vádjaitól való rémület miatt, hanem egyedül az igazság érdekében a kath. szűlők tájékoztatásul és a közönség iránti tisztelből. Ha a közönség elő vitetott az ügy, ismerje azt a mint van, eszembe jutván, itt Plutarch azon szavai: Meditaur aliis ipse ulceribus scatiť.)

Lovag Inády Károly,
H. Gyarm. város pléb. Vádkert. egyh.
ker. tanfel. esp. főellenlátan igazgató,
és megyei biz. tag.

Levelezés.

Torény nov. 16.

Tekintetes szerkesztő úr! — A „Nógrádi Lapok“ 43-ik számában „Hősi prédikáció farsang előtt“ című Gaál Mihály által beküldött cikknek Oláh József szíraki főszolgabíróra vonatkozó része valótlán értesítéslap alapján; engedjen tehát tért becses lapjában tisztelt szerkesztő úr, hogy a fenti közlést az igazság érdekében megczáfóljuk.

Doronyák Márton terényi ev. tanító egy ízben az épen Terényben elfoglalva volt Oláh József főszolgabíró úrhoz azon kérelemmel fordult, hogy az iskolát mulasztó tanoncok szüleit gyermekeiknek iskolába való járatásra kényszerítse. Ezen kérelemre derék főszolgabírónk Doronyák Márton tanítónak azt válaszolta, miszerint az iskola mulasztók névjegyzékét időről idő-

*) Megvagyunk gyászoló, hogy az esperes úr elfoglaltságánál fogva a hittan oktatását nem eszközölheti; a tanfelügyelő úr vádzerő előadását e kérdésben senki nem veheti kétségbe gyanút, mert mindenki tudja, hogy a hittan oktatás kötelessége az egyhásnak, nem pedig az esperes urat terheli. Hiszek is, hogy az egyház magává teszi az ügyet, mint azt a sokkal szegényebb ev. egyház tevő. Szerk.

anya volt Ilona néni, mind ez nagyon megrendítette a szenvedéshez nem szokottnak lelke nyugalmát, Mariska mind komolyabb, később búsaabb kedélybeig lett.

Nevetett, mosolygott, virított, mint a leszakított rózsza. Bennem meg volt a jó szándék, átkartam más alanyba oltani, csalódtam! Hisz tudbattam, hogy a leszakasztott rózsza újra nem virít.

Megmondtam neki szándékomat, megmondtam Samu bácsi mit mondott.

Rám nézett a szívem, egy boldog mosolygás borította el ajkait, szemei szép tisztán felragyogtak. Nem takarta el arczát, nem futott szemérmesen szűlője karjaiba, s nem akarta elhíttetni, hogy nem tudja megmondani, feleljen a mama, papa. Haucem azzal a szép, nyílt, édes tekintetével hozzám jött, megfogta a kezemet a csendesen soká nézett a szemembe.

Akkor aztán csendes, határozott hangon azt mondta:

— Nem lehet!

Kisé meglepve uzttem rája s kérdeztem, mintha nem jól értenem volna, hogy miért?

Ó csak a fejét rázta s újra is azt mondta, hogy nem lehet!

Erre nem voltam elkészülve. Mariska egyszer sem mond valamit tréfából, s ezt most még ismételte is. Mariska mindig igazat mond.

De most már tudom kell. Tán ezért, tán azért?

Mariska csak a fejét rázta, s mikor aztán kifogytam minden érvemből, minden ékesszólásomból, — nehéz is olyannal vitatkozni, a ki sosem felel — akkor újra megfogta a kezemet s azon a csendes biggadt hangon elkezdett beszélni.

re az utasításhoz képesti Terényközség előljáróságának küldje meg, s ő az előljáróságnak a maga részéről is megfogja bagyni, hogy az iskola mulasztó tankötelea gyermekek szüleit kímélet nélkül bírásálgolja.

S o tekintetben említett főszolgabíró úr intézkedett is. Nem áll tehát azon állítás miutba Oláh J. főszolgabíró ur a terényi tanító kérelmét azzal utasította volna vissza, hogy a felekezeti iskola nem tartozik reá.

De viszont mi alólítottak kényszerítve vagyunk a hivatkozott cikket közölt körlelkész úrnak hasonló úton tudomására adni, hogy Doronyák Márton ev. tanító az előljáróság többesrű felbírásai dacára sem tett panaszát előt, sem azután az iskolát mulasztók jegyzékét az előljáróságnak át nem adta, és ezen körülmény közvetlen oka annak, hogy az iskola köteles gyermekek nagyrésze az iskolát rendszeren nem látogatja. (Ez már más. Szerk.)

Fogadjja különben szerkesztő úr hazafői üdvözlétünket.

Momolay Gusztáv
körjegyző
Morray János
terényi plébános.
Orszol András
terényi bíró.

Ságújfalu nov. 15-én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A gazdatiszt, és erdészeti segély, és nyugdíj egy-let mikénti létesítéséhez többen hozzá szözlottak már, s lapok hasábjait töltötték meg ezen üdvös eszme megvitatásával, s hála a kezdeményező, nemcs lolkú Gróf Lónyay Béla úr ügy buzgalmánának, kezd a dolog oly fordulatot venni, hogy nem látszik elégségesnek többé, csupán csak a saját útján adni kifejezést abéli óhajunknak, miszerint a kérdéses egylet bár rég megalakult volna; elérkezettnek látszik az idő ahol tenni is kell valamit, ahol ezekre menő pálya társaimnak a tett mezejére lépve kell megmutatni élet képességét.

Igen helyeslem Krocák G. Emil somi jószág igazgató úrnak az összes gazdatisztok és erdészekhez intézett azon felhívását, hogy kik ezen mozgalomhoz csatlakozni kívánnak, írják alá az általa kibocsátott nyilatkozatot, s ezeknek kellő számban vételével, napot s Budapesten helyet jelölve ki, egy országos összejuvételre, hol a tervezett segély és nyugdíj egylet mimódoni létesítése határozatnék el, s az első sorban szükségesnek mutakozó szorrozó bizottság alakítatnék meg.

Miután azon meggyőződésben vagyok, hogy a kérdéses egylet megalapítása, már különben is minden gazdatisztunk — jól telfogott érdekeiél fogva, — régi vágya; szereteml binni, hogy annak létrehozására, csak is a legnagyobb örömmel, és buzgóssággal fordítandja minden törekvését és befolyását, mindl fogva, a Krocák úr által Budapestre hivandó országos értekezletben is igyekezni fog, a lehetőleg teljes számban megjelenni. Miro nézve még is azon szorony nézetemnek kifejezést adni, hogy: mivel a tervezett országos értekezletben — különféle okoknál fogva — minden gazdatiszt, talán úgy sem vehetne részt, — de ha ezt

— Lássza ön, eddig nevemen szözlött, megmondom hát önnek miért nem lehet. Ön kezdő ügyvéd, nagy jövőt remél, de ez tőke nélkül nem megy, önnek mutatni, fényelni kell s akkor csak úgy jönnek a cliensek mint virágra a méh! En szegény leány vagyok, én nem segíthetném önt a bir és vagyon polczára emelni. En önnek a jövőjét nem ronthatom meg, én önt nem tehetem szoronszönlenné, s már magában ez a egy elég ok arra nézve, hogy a mi összekelédőnköl ne legyen semmi.

De több okot nem is mondott soha.

Haucem mikor ebben meg akartam czölölni, mikor biztosítottam róla, hogy a boldogságot, mit házasságunkból ígerek, mindennél többre becsölöm, akkor is még tartotta kezemet, s azt mondta, hogyha én ötet vagnak akarom látni, ne hozzam fel neki ezt a dolgot többet.

Mint mikor egy család utolsó sarja felett utolsó csattan a sirbolt ajtaja, olyan fagyaszító érzés fogta el egész valómat. Pedig csak most nyiladozott a sir, boldogságom hideg sirja.

Szegény Mariska, tudta-e a mi nem sokára bekövetkeztét. Tán édes anyja üzent utánna? Tán álmaiban beszélgetett vele s azt mondta neki, hogy nem soká fog idele kéáni. Két koszorút nem akart viselni, az enyimet el nem fogadta.

Akkor. És most?

Többé nem mondja már, hogy nem lehet, nem ellenkezik, ha a fejfájára tűzők egy-egy koszorút, mely ha olykor elhervad is, az emlékezés kedves sütere nem hervad el koblemben soha.

(Vége következik).

tennek is, ezt megelőzőleg, nem látnám fölöslegesnek, egy Megyei szerto tartandó értekezlet összehívását, hol az érdekeltek megjelenése, előlegesen megbeszélnek a módozatokat, mely szerint az országos konferentiában meggyeként számossabban, vagy csak néhány, a több-ség által kijelölt, egyenvezett bizalmi férfiak által képviseltettek magokat, mely nitőbb esetben, ezeknek maguk mihetarsága, s követendő eljárásuk körvonalozása válnék szükségessé. Amiért is egész tisztellett felbívom a nógrádmegyei gazdatiszt kart, hogy egy a fentebb jelzett értekezletre sziveskedjenek folyó évi deczember hó 8-ik napján, délelőtti tíz órára Losoncra, a Casino vendéglőben megjelenni.

Pröff Ferencz,
gazdatiszt.

„A vázai közlöny“ a nm. pénzügyminiszterhez felir, s röviden vázolja azon botrányokat és visszaéléseket, melyeket az adóbehajtás körül az adóvégrehajtók elkövetnek. — Többek közt ezeket írja: „Megfogja tudni excelenziád, hogy csekei, adóhátrálékban elárverezott borokat 10—12 akójakint 6—7 frtjával adták el; hogy oly gazdának, kinek szöllejeél egybe nem volt — borsait is elvilk, melyek pedig megéltetés, kenyérkeresete „eszközöit“ képezik. Megfogja tudni excelenziád, hogy az adóvégrehajtók Rádón és Pencsen, ha pinczéjében nem találák a gazdát, koszi bérlet emberekköl föltöreték a pinczét a formalter elrabolták a borokat; megfogja ballani azt a gyönyörű hisztóriát, hogy egy keszegi ember pinczéjét az adóvégrehajtó föltöretvén, a régi asztort megitta s embereivel megittatta — adóhátrálék fejében s fog ballani oly lelketlen ajánlatokról az igrén felfogalt borok árverezésekor az adóvégrehajtók szájából, hogy makuk az árverező borkereskedő zaidók is eliszonyodtak — s a potom árba kínált bort, borsókat otthagyták. A b. gyarmati adófelügyelőség már vizsgálatot tart ez ügyben, s csak az a szavunk excelenziád, hogy e felügyelőségnek ép oly rendkívüli szigort parancsoljon, mint a minő nagy rablások idején a rugtönlítő bíróságot illeti meg.“

Irodalom.

Előzetési felhívás ily című munkára: „A szent angyalok története világkormányzati s ember gondviselési szempontból.“ A szent írás egyházi és világi tekinélyes írók s egyéb hivatalos kalfók nyomán írta: Munkay János Esztorgom főmegyei áldozópap Léva ker. hitos esperes tanfelügyelő, garamújfalusi plébános. A fömeltóság esztorgomi érseki hatóság jóváhagyásával. Az egész munka nyolczvan díszes ábrázolati képpel illusztrálva öt-füzetben fog megjelenni. Mind az öt füzet előfizetési ára bérmentes széküldéssel 3 frt, mi tekintve a 40—50 ívre terjedő munka nagyságát is a képes illusztrációt folette csekély. Bolti ára 6 frt. A szive előfizetéseket, vagy egyszerű megrendeléseket f. évi decz. 15-ig kérem egyenesen hozzám Garamújfaluba Baramegye utolsó pósta helyben, vagy Esztorgomra Bazárovis Gusztáv urhoz könyvkereskedés s nyomdatulajdonosához mielőbb megtenni, hogy magamat a nyomtatandó példányok száma iránt tájékoztassam. Az 1-ös füzet a jövő 1880. év elején fog megjelenni sat. előfizetőknek bérmentesen megküldeni. Munkay János s. k.

Hirek.

A haderő létszámára vonatkozó 1868. XL. t. eziknek ismét 10 évre leendő meghosszabbítását tárgyaló törvényjavaslat az országgyűlésen szözlőbbéggel elfogadtatott. A törvényjavaslat mellett és ellen igen szép eszmeharcsa fejlődött, és a szözlők már nem bombáztak úgy, hogy a közgyűes alap megrendült volna bele. Képviselőink köül Pulszky Ágost vett részt ténylegesen, és ellenzéki szempontból véve igen derékasan s szellem-csatában. — Igennel szavaztak: Szontagh Pál Gr. Forgách Antal és Plachy Tamás; nemmel Pulszky Ágost, Seitzovsky János és Károlyi János. Megyék párt árnyalatai tehát meglehetnek egymással elődegre,

A b. gyarmati dalogylet estélyét deczember hó 13-án a megyeház nagytermében fogja megtartani.

Meghívás folyó 1879. évi deczember hó 12-én d. e. 9 órákor B. Gyarmaton a megyeház kisteremében tartandó jegyzői közgyűlésre. A tanácskozás tárgyai lesznek: 1. Az előbbi közgyűlés jegyzőkönyvének hiteltesítése. 2. Nyugdíjzetölök jelen állapota — illetőleg pénztári kimutatás. 3. A kint lévő tagdíjak behajtása iránti intézkedés. 4. Az időközben elhalt kártársak özvegye és árvaínak járó, e még be nem fizetett tartozások igazolása. 5. A takarékpénztárba elhelyezett pénzalap mikénti kezelése s kamatozásáról. 6. Az intézet javára Schulcz Lajos úrnál elhelyezett előbbi nyugdíjzetölök felmaradt 200 frt tőke, és járulékaírók.

7. A mágia belügyminisztérium által megörösített megyei egyetemen alapabállyainak kihirdetése, s a tisztikar megválasztása. Reményem hogy ezen kérdékek tárgyak minden jóra való tagtársat a tanácskozási beszámolóra fogják buzdítani. N. Orsz. 1879. november 26-án. Árvay József nyugtáztatott elnök.

A megyeháza főleg e hó 29-én készült el. Valamivel később mint a hogy szerződésileg kikötöttet, s hamarabb, mint a hogy gondoltuk, tekintve amások földmunkálattal, mi szerződésileg mellőztetett. Aki az emelől voltak a munkáltnak, azok meggyőződhetek, hogy az a legsolidabban van keresztülve. A vállalat jó és ügyes kivétel valóban emelheti Karlik és Manósy vállalkozó urak birték.

Csaban — mint levelezők írja — Buchelt Emma kisasszonyok Madarassy János urral e hó 26-én tartott esküvője igen kedélyesen ment végbe. Részt vett azon Hont megye derék alispánja Podhorazky György úr is. A jókedélyű mulatság csak másnap 9 órakor ért véget.

A garamvölgyi vasút ügye úgy látszik előbbre kezd haladni, mint az ipolyvölgyé. Itt három vármegye szövetkezik az eszmé megvalósításához. Mint hallottuk Bars megye már küldöttséget juttat az elnök pénz és közlekedési miniszterekhez. Ezen küldöttséghez Hont és Esztergom megyék országgyűlési képviselői is csatlakoztak.

Hallatkozás. Sebők Márton turicskai ev. lelkész f. hó 23-án hirtelen halállal mult ki.

Különlék.

— Ismerettség. Elázott a kortos és a földön fektet. Oda megy egy kutya, s elkezdte nyálni. — Ne csodolj, ne csodolj, — szól e eltolva magát az ismeretlen bízogt — egy so te lesz a követ.

— Egy helységben a kutyákra adott akartak kivétel, a községi gazda lévén megbizva az összehallgatással. — Ő tehát következő összehallgatást adott be az adókövető bizottságnak. „Tek. Kutya adókövető bizottság! Következő összehallgatást terjesztom be: melynek helybenbázását kérem. A községi előjáróság — egy kutya. A községi jegyző — egy kutya. A községi orvos — egy kutya. A községi tanító — egy kutya. Összesen négy kutya.

Magyar gőzszéplő m. állami gépgyár által készített, a székesfehérvári kiállításon kitüntetett gőzszéplő gépekkel, melyek azóta Zichy Jenő grófnak és Ilajós József, az első hazai takarékpénztár igazgatójának birtokain az e nemű angol készítményekkel is kiállítottak a versenyre, mult hó 20-án és 23-án nyilvános próba-cseplést tartott a magyar állami gépgyár helyeigében. A próbán megjelent nagyszámú érdeklődők nagy figyelemmel kísérték ezen jelző gépek végző munkáját, és elismerésüket nyilvánították.

Bibornok és pápa. Midőn e napokban a dunamelléki vasúti küldöttség Haynald érsek vezetésével a miniszterelnökkel járt, küldöttség tagjai közül többen megkérdezték azon, hogy a miniszterelnök nemcsak hogy őléssel nem kínálta meg a küldöttség vezetőjét, Haynald Lajost, de a bibornok-érseknek még kezét sem nyújtott. Egy deputátust, mint a Baja írja, ez iránt kérdéstintézték egyik kollégájához, a következő választ nyerte: „Ezen nem is kell csodálkoznom, barátom; mert igaz, Haynald Lajos katolikus bibornok, de Tizza Kálmán a kálomista pápa!”

Nógrádmegyei Hivatalos Ertesítő.

Utastás a Tortrix Pilleriana nevű, szőlőt pusztító rovar irtására.

A Tortrix Pilleriana Franciaországban már régóta a szőlő igen veszedelmes ellenségeként ismeretes, hogy mily nagy károkat képes okozni, kitűnik abból, hogy a Rhóne és Saône departement ban az általa tíz év alatt okozott kár 34,080,000 francra becsültetett. Az utóbbi években hazánk különböző vidékei szintén nagy mértékben mutatkozik, és ezért a szőlőbirtokok figyelmét kiváló mértékben kiérdemli.

A Tortrix Pilleriana (vagy Pyralis vitana) a rovarok osztályába, a pillangók (Lepidoptera) rendjébe, az apró pillangók (Microlepidoptera) alrendjébe s a sodró pillangók (Tortrix) családjába tartozik.

A pillangó 10—14 Mmr hosszú, kiterjesztett szárnyakkal 20—24 Mmr. A mésző szárnyak halvány sárgák, zöldesek vagy szürkésárga színek, arany fénnyel. A him szárnya három barna keresztávval és a szárny tövében egy barna foltal bír. A nőstény-nél ezen sávok s foltok világosabb színek. A mésző szárnyak színezete különben gyakran eltér a leírt színezettől, némely esetben a sávok egészen hiányoznak. A hátsó szárnyak szürkés vörösök. A lábak és a potroh szürkésárga.

A pillangó mindálunk június elejétől július közepéig található, legnagyobb számban június második felében fordul elő. Petéit a szőlőlevél felső lapjára rakja. A peték egyes foltokat képeznek. Egyegy

folton vagy rakásban 30—70 pete van. Ezen foltok kezdetben világoszöld színek, később barnák, majd feketésen pönizottak lesznek. Ha a petékből a hernyók már kibújnak, a visszamaradt, onszetapadt pete burkok fehérszűnek. A pillangó legutóbb napnyugtá után röpül, petéit mindig egészszéges levelekre rakja. Ha nagyobb számban fordul elő, akkor nem csak a szőlőleveleire, hanem a szőlőben előforduló mindenféle gyom leveleire is rakja petéit.

A hernyók a petéből 12—16 nap múlva bujnak ki, nagyságuk mintegy 2 Mmr; ekkor nem igen esznek, hanem néhány nap múlva a szőlőlevelek szélére másznak és szálakon leereszkednek. Ezen leereszkedés alkalmával vagy a szél által a tőkere fuvatuak, vagy pedig leereszkednek a földig és innen másznak a tőkere. A tőkén felkeresik a védetebb helyeket és itt a kérés alatt vagy a repedésekben gubót készítenek maguknak, melyekben áttelelelnek. Ott, a hol a szőlők mellé karókat is alkalmaznak, az áttelelőre gyakran a karón lévő repedésekbe választják. A mint tavasszal a szőlő fejlődése megindul, elbujgyák teli tartozkodási helyüket és a szőlő leveleit kezdik pusztítani. A hernyó teljesen kifejlődöttén 2½—3 Cm. hosszú. Feje fekete, az első testgyűrű felső oldala fekete vagy barna, a többi testgyűrűk sárga vagy zöldes színek, fehére oldalakon néha egészen fűtőshárnak. Az egyes gyűrűkön fehére pontok fordulnak elő, melyek mindenkébből egy szőr emelkedik ki. De legkönnyebben felismerhetni a pusztítási módja után. A hernyót ugyanis a pusztítás alkalmával nem látthatni, mert mielőtt valamely levél elpusztítását megkezdend, azt egyes szálakkal összehuzza. ezen összehuzása a leveleket azonban egészen reud nélkül történik, úgy hogy a levelek mincenen összeszedorva, mint a hugyan azt némely Tortrix feléül láthatni. Ha nagyobb számban fordulnak elő, akkor több levelet is buzuk össze egy, hogy az összehuzott levelek egész gomolyokat képeznek. A levelek közé a fiatal fűrtök is bevonják néha, mi által ezek szintén tönkre mennek.

Ha a levél igen nagy, vagy igen kemény, akkor a levél szarát felig átrágnák, hogy ez egy kisér megfogyadjon.

Ha az ily módon összehuzott leveleket gyűjlesztet elszétjuttatjuk, benne találjuk a hernyót, mely igen élénk s igen gyorsan mozog hátrafelé.

Ha a hernyó kifejlődött, a mi nálunk május végétől június végéig történik, akkor behábozza magát, azon a helyen, a hol mint hernyó élt. A báb gesztenyebarna. A hernyó kártekonysága abban áll, hogy az összehuzott levelek tönkre mennek s ily módon előfordulhat, hogy a szőlő egész lombzatát elveszti.

Először a következők ajánlatok:

1. A peték összehuzása. A pillangó petéit a szőlőnek csakis felső lapjára rakja és ezen petekárokat egy kis gyakorlat után könnyű felismerni, ezért ezen irtási mód a legkíméletesebb és legcélszerűbb, mert általa a baj csirájában fojtatik el. Az irtás oly kép eszközöndő, hogy azon leveleket, melyen a peték vannak, le kell szedni, kőtenye vagy szakba összegyűjteni, és ha már sok van együtt, elégetni.

2. Az áttelelő hernyók elpusztítása. Többen ajánlják, hogy ősszel a tőkétől el kell vizsgálni és a repedésekből és a kérés alól kefével vagy késsel az áttelelő hernyókat előhozni, azokat össze kell nyomni. Ezen pusztítási mód mindálunk azért nem célszerű, mert mindálunk a szőlő a legutóbb helyen fejre mivelőtvén, az idősebb tőkék melyedéseiből és repedéseiből csak igen szorgos és hosszabb időig tartó vizsgálat után szedhetjük ki a hernyókat. Ez irányban csakis azt ajánlatni, hogy azon vidékeken, a hol a szőlőt karózzák, a karózat tavasszal, mielőtt azok a szőlőben szőbördatának, buzák keresztül nyílt tűzőn, mi által a karó repedéseiben lévő hernyók tönkre mennek.

3. A hernyók irtása azon idő alatt, midőn azok a szőlőt pusztítják. Az összehuzott leveleket igen könnyű megjelni, ha ezen levelek szorgosan összegyűjtetnek és elégettetnek, akkor ezen irtási módtól is a legjobb eredmény várható.

Az 1. és 3. pont alatt mondottak csakis akkor vezetnek sikerre, ha a szőlőt több ízben megjárattuk, mert a peték nem egy ízben rakatván le, a később megjelenő lepkek petéit végett újból el kell vizsgálnunk a szőlőt. Azt pedig szintén nem szabad beárni, míg valamennyi lepke lerakta petéjét és csak aztán szedetni, mert ezen időre a legelsőbban megjelent pillangók petéi már kikeltek. A hernyók végett pedig azért kell több ízben megjárattatni a szőlőt, mert az összehuzásnál egyik másik elkerüli a figyelmet, vagy pedig a leszedésnél a földre esett, és innét újból a szőlőre mászva, azt tovább pusztítja.

Végül megjegyzendő, hogy mindazon irtási módok csakis akkor vezetnek sikerre, ha nem egyesek, hanem az egész vidék szőlőbirtokosai által bajtatnak végre. Ha már most röviden összefoglaljuk a pillangó fejlődését és ezzel szemben az irtási eljárásokat, a következő összehallgatást nyerjük:

A pillangó petéit június és július hónapban rakja le, ezeknek összehuzása megkezdendő június második felében, folytatandó augusztus elejéig.

A hernyók a tőkék melyedésében és a karók repedéseiben telelnek át, a karóknak áthuzása nyílt tűzőn ősszel a kiserdekor, vagy telén át eszközöndő. A hernyók a szőlő kora tavasztól egész június közepéig pusztítják, s így összehuzásuk megkezdhető a mint a szőlő levelet bajt és folytatandó június hó közepéig.

A magyaróvári gazdasági akadémia szaktanárának munkálata alapján kialta

Budapest, 1879 február hóban
a földmivelés, ipar- és kereskedelmügyi m. k. minisztérium.

A Kassai város határában levő Mathias-féle szőlőtelephelyen a phylloxera fellépte constatálván, nevezett város közönségéhez intézett roudetelemmel szigorúan megtiltottam a város határából úgy a maga mint gyökere szőlőcserzőknek, nem különben a szőlőgyűmölcs vagy szőlőlevélbe csomagolt tárgyaknak kivitelét. Hason értelemben utastva lettek az ott állomással bíró összes közlekedési vállalatok is, hogy ilyenmű árucikkeket szállítsa el a fogadjak.

Ezen intézkedésről a törvényhatóságot azon utastás mellett értesitem, hogy azt a területen lakó szőlőtermelő közönség tudomására hozván, egyszerűemind figyelemztetsem, hogy saját érdekében Kassáról származó ily cikkek vételétől óvakodjék. Budapest, 1879. évi október hó 8-án. Br. Kemény s. k.

Nyitltér.*)

A nógrádmegyei Hóvód-egylet tagjai az egyelet érdeklő dolgok elintézésé s különösen az Hreadásban jött elnök és pénztárnok választása érdekében, a folyó 1879. évi december hó 11-én B. Gyarmatra kitűzött megyei gyűlés alkalmával, — délutáni 3 órára a balassa vendéglő termében tartandó gyűlésre tisztelettel meghívattak, a választmány.

Az Athenaeum által kiadandó „Kossuth Lajos iratai” könyvre előzetéseket elfogad és megjelenés után azonnal, eredeti áron kapható leend, Spitzer önk. könyv kereskedésében B. Gyarmaton.

Valamint karácson és újév alkalmára, dísz művek és ifjúsági iratok nagy választékban vannak, — a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlja.

A helybeli pénzügyi biztossá és szakasza elhelyezésére, a magas kincstár nevében évi 600 ft. bér mellett, egy alkalmas házát tágas lakbolyisággal, — esetleg két házát kibérelni óhajtok, — e tárgyakban az illető t. cz. háztulajdonosok felkértemek alólírottal értekezni.

B. Gyarmat, 1879. november 20.

Ambrúsy Gyula,
biztos.

*) E rovatban közöltekért nem felel s Szerk.

Felolós szerkesztő

Horváth Danó.

Hirdetmény.

Egy Heves megyében a kis-torenei vasútállomástól ¼ órányira fekvő 788^{2/3} hold különféle művelési ágakból álló birtok, s egy Nógrádmegyeiben Szécsény mezővárosától egy, és a páltalvi vasúti állomástól szinte egy órányira fekvő 397^{1/2} hold, különféle művelési ágakból álló birtok örök áron eladatik, vagy több évre haszonbérbe adatik.

Értekezhetni Szécsényben (Nógrádmegye) Torasztyánszky István ügyvéddel.

Hirdetmény.

A b. gyarmati „Népbank” igazgatósága részéről közhírre tétetik, miszerint az alább jegyzett ki nem váltott s nem hosszabbított arany ezüst ékszer tárgyak 1879. évi december hó 2 és 3-án az intézet helyiségében nyilvános árverés útján közpénzfizetés mellett elfogadnak adni.

B. Gyarmat, 1879. október hó.

Az igazgatóság.

2121, 6188, 8079, 4517, 22, 97, 2407, 2565, 6086, 5018, 6955, 4067, 3133, 3476, 1088, 3975, 2460, 6165, 2825, 806, 6157, 2920, 160, 726, 1341, 2827, 1438, 4028, 7002, 451, 497, 2941, 6166, 7125, 8077, 512, 1046, 5203, 6160, 3089, 4700, 3802, 2999, 3000, 1553, 1617, 7011, 381, 3851, 2239, 2940, 1817, 4233, 2516, 3453, 4155, 2805, 2326, 875, 4286, 2360, 434, 5081, 2122, 609, 3151, 2272, 6965, 5219, 5551, 235, 5370, 423, 6565, 1871, 236, 716, 6786, 1049, 7485, 2123, 1897, 2643, 2096, 3352, 6310, 6761, 460, 5545, 4091, 461, 3609, 4915, 5933, 464, 1866, 829, 721, 935, 1361, 1538, 7954, 6014, 2575, 2629, 6527, 4392, 2855, 2948, 2962, 625, 3114, 3158, 3189, 3221, 3210, 4141, 4830, 3529, 7955, 972, 975, 2859, 6566, 7078, 3412, 5264, 3065, 3177, 6845, 3568, 4538, 3592, 5513, 3655, 3814, 5825, 6600, 4461, 4462, 4508, 4532, 6324, 5807, 6714, 6873, 7956, 1341 és 6951.